

[Domovská Stránka](#) > ... > [Rodinné Veci a Dedenie](#) > [Rodičovská Zodpovednosť – Opatrovnícke Právo A právo Na Styk S dieťaťom](#) > Spain

Rodičovská zodpovednosť – opatrovnícke právo a právo na styk s dieťaťom

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Španielsko

1 Čo v praxi znamená právny pojem „rodičovské práva a povinnosti“? Aké sú práva a povinnosti nositeľa rodičovskej zodpovednosti?

V španielskom práve sa pre rodičovské práva a povinnosti zvyčajne používa pojem „*patria potestad*“ (rodičovská autorita). Skladá sa z práv a povinností osôb, zvyčajne rodičov, alebo právnych subjektov, ktorým bola zverená ochrana osoby a majetku maloletého dieťaťa zo zákona alebo rozhodnutím súdu.

Rodičovská autorita sa vždy musí vykonávať v prospech detí s ohľadom na ich osobnosť a pri rešpektovaní ich telesnej a duševnej integrity. Zahŕňa tieto povinnosti a právomoci:

1. starostlivosť o deti, trávenie času s nimi, ich živienie, výchovu a zaistenie všestranného vzdelania pre ne;
2. zastupovanie detí a správu ich majetku;
3. rozhodovanie o mieste obvyklého pobytu maloletého dieťaťa, ktoré sa môže zmeniť iba so súhlasom oboch rodičov, prípadne, ak sa rodičia nedohodnú, na základe povolenia súdu.

2 Kto má spravidla rodičovské práva a povinnosti voči dieťaťu?

Rodičia majú rodičovské práva a povinnosti v súvislosti s maloletými deťmi.

V prípade, že sa rodičia odlúčia, rozvedú, rozídu alebo nežijú spolu, všetky práva a povinnosti v súvislosti s maloletými deťmi, s ich osobami a majetkom prináležia obojom rodičom okrem výnimočných okolností.

Ak rodičia žijú oddelene, rodičovskú autoritu bude vykonávať rodič, s ktorým dieťa žije. Na žiadosť druhého rodiča, ktorá je riadne odôvodnená, však súd môže v záujme dieťaťa rozhodnúť o vykonávaní rodičovskej autority spoločne s prvým rodičom, prípadne môže rozdeliť funkcie pri jej vykonávaní medzi oboch rodičov.

3 Ak rodičia nie sú schopní alebo ochotní vykonávať rodičovské práva a povinnosti voči svojim deťom, môže tým byť namiesto nich poverená iná osoba?

V španielskom práve možno vykonávaním rodičovských práv a povinností v súvislosti s maloletými deťmi poveriť pod dohľadom súdu aj iných príbuzných, osoby alebo inštitúcie, ak rodičia nevykonávajú povinnosti ochrany stanovené v zákone o starostlivosti o maloleté deti alebo ak ich nevykonávajú uspokojujúco.

4 Ako sa ustanovujú budúce rodičovské práva a povinnosti v prípade, že sa rodičia rozvedú alebo žijú oddelene?

Ak sa rodičia rozvedú alebo odlúčia, rodičovské práva a povinnosti sa môžu stanoviť:

- na žiadosť oboch rodičov dohodou o úprave (*convenio regulado*), ktorú musia schváliť súdy,
- rozhodnutím súdu v sporovom konaní.

Rodičovské práva a povinnosti ako inštitút ochrany maloletých detí prináležia obom rodičom.

Úpravy týkajúce sa starostlivosti o maloleté deti možno zhrnúť takto:

- priznanie len jednému z rodičov. Zvyčajne sa prijímajú pravidlá pre návštevy rodiča, ktorý nemá dieťa v starostlivosti,
- spoločné priznanie, keď maloleté dieťa striedavo žije s jedným alebo druhým rodičom,
- vo výnimočných prípadoch, keď si to vyžadujú okolnosti a keď to je v záujme maloletého dieťaťa, môže súd vydať rozhodnutie o priznaní starostlivosti inej osobe, a to buď na návrh samotných rodičov, alebo priamym rozhodnutím súdu.

V prípadoch, keď je za starostlivosť o dieťa zodpovedný štát, sa táto situácia zachová a starostlivosť sa neprizná žiadnemu z rodičov.

O konkrétnom systéme starostlivosti sa rozhoduje v závislosti od jednotlivých prípadov v súlade so záujmom maloletého dieťaťa.

5 Ak rodičia uzatvoria dohodu týkajúcu sa rodičovských práv a povinností, aké formality musia dodržať, aby bola dohoda právne záväzná?

Rodičia, ktorí dosiahnu dohodu v otázkach rodičovských práv a povinností, musia predložiť podpísanú dohodu o úprave, ktorá obsahuje všetky dohodnuté body. Okrem iných opatrení musia byť výslovne stanovené tieto body:

- starostlivosť o maloleté dieťa,
- pravidlá návštev rodičov,
- výkon rodičovských práv a povinností,
- používanie domácnosti manželov,
- výživné na maloleté dieťa.

Dohoda o úprave sa predkladá spolu s návrhom na príslušný súd prvého stupňa. Rodičia ju musia schváliť pred súdom. Maloleté deti budú vypočuté, ak sa to považuje za potrebné na základe právomoci *ex officio* alebo na žiadosť prokurátora, účastníkov, členov technického tímu súdu alebo samotného dieťaťa. Po získaní stanoviska prokurátora, sudca dohody posúdi.

Sudca schváli dohody prijaté medzi manželmi, ktoré upravujú dôsledky neplatnosti, rozluky alebo rozvodu, pokiaľ nie sú nepriaznivé pre dieťa. Ak účastníci navrhnú pravidlá návštev a komunikácie medzi starými rodičmi a ich vnúčatami, sudca ich môže schváliť po vypočutí starých rodičov, pri ktorom vyjadria svoj súhlas.

Ak sudca dohody zamietne, musí to urobiť prostredníctvom rozhodnutia a uviesť dôvody. V takom prípade musia manželia podľa potreby predložiť nový návrh na schválenie sudcom.

6 Ak rodičia nedospejú k dohode o rodičovských právach a povinnostiach, ako inak môžu tento problém mimosúdne riešiť?

Mediácia v manželských veciach je najlepšou alternatívou voči rozhodnutiu súdu, prostredníctvom ktorej možno dospieť k dohode medzi účastníkmi.

Na to, aby boli prijaté dohody vykonateľné, musí ich vždy schváliť súd vo svojom rozhodnutí.

7 Ak pôjde rodičia na súd, o akých záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa môže sudca rozhodnúť?

Sudca musí v rozhodnutí súdu vždy rozhodnúť o nasledujúcich záležitostiach v záujme maloletého dieťaťa, pričom ak to je možné, mal by sa vyhnúť rozdeleniu súrodencov, a to na základe ich vypočutia, ak sú schopní úsudku:

- súdne opatrenia týkajúce sa starostlivosti a výchovy, ktoré možno priznať jednému alebo obom rodičom, a vzdelania,
- pravidlá návštev medzi rodičmi s uvedením času, spôsobu a miesta komunikácie rodičov s deťmi a trávenia času s nimi,
- vo výnimočných prípadoch môže byť nutné obmedziť alebo pozastaviť tieto práva na návštevy, ak sa vyskytnú závažné okolnosti alebo ak jeden z rodičov závažne a opakovane neplní svoje povinnosti,
- priznanie rodičovskej autority, ak je to potrebné a vhodné pre dieťa, rozhodnutie o úplnom alebo čiastočnom výkone tejto autority jedným z rodičov, a to vrátane odňatia tejto autority, ak na to existuje dobrý dôvod,
- výživné vyplácané každým z rodičov na uspokojenie potrieb dieťaťa s ohľadom na ich hospodársku situáciu a prijatie opatrení nevyhnutných na zaistenie plnenia výživného,
- určenie využívania ubytovania rodiny a spoločných predmetov v prípadoch, ak sa rodičia nedohodnú, pričom sa uprednostní záujem neplnoletého dieťaťa.

8 Ak súd rozhodne o tom, že dieťa zverí do starostlivosti iba jednému z rodičov, znamená to, že môže rozhodovať o všetkých záležitostiach týkajúcich sa dieťaťa bez toho, aby sa najskôr poradil s druhým rodičom?

Vo všeobecnosti platí, že o rodičovskú autoritu sa delia obaja rodičia. Obaja rodičia sa teda delia o právomoc rozhodovať o všetkých záležitostiach týkajúcich sa maloletého dieťaťa a riešiť ich, a to aj vtedy, keď bola starostlivosť priznaná len jednému z nich.

V prípade nezhody medzi rodičmi na rozhodnutiach, ktoré by mohli alebo mali byť prijaté v súvislosti s maloletým dieťaťom (napríklad v súvislosti so školskou dochádzkou alebo vzdelávaním, napríklad s výberom školy alebo mimoškolských činností, so zdravotnou starostlivosťou pri výbere lekára, s osobnými záležitosťami, ako je voľba mena alebo cirkevného vzdelania, alebo s voľbou miesta alebo krajiny, kde maloleté dieťa žije atď.), a keď sa ukázalo, že vzájomná dohoda nie je možná, ktorýkoľvek z rodičov sa môže obrátiť na súd, aby spor vyriešil.

Po vypočutí oboch rodičov a dieťaťa (ak je schopné úsudku) sudca prizná rozhodovacie právomoci jednému z rodičov. Ak sa budú naďalej vyskytovať nezhody alebo ak sa objaví iný dôvod, ktorý vážne bráni výkonu rodičovských práv a povinností, sudca môže rozhodovacie právomoci úplne alebo čiastočne priznať jednému z rodičov alebo môže tieto funkcie rozdeliť medzi nich. Všetky tieto opatrenia možno prijať na maximálne obdobie dvoch rokov.

9 Ak súd rozhodne, že dieťa má byť zverené do opatery obidvoch rodičov, čo to znamená v praxi?

V prípadoch, keď sa starostlivosť o dieťa prizná spoločne obom rodičom, sa v praxi každodenná starostlivosť o maloleté dieťa strieda medzi rodičmi vo vopred stanovených obdobiach. Usporiadanie spoločného výkonu rodičovských práv a povinností môže byť rôzne. Zvyčajne sa uplatňuje striedanie týždňov alebo rozdelenie jednotlivých dní v týždni, pričom víkendy si rodičia striedajú.

Všetky prázdninové obdobia sa medzi rodičmi striedajú.

10 Na ktorý súd alebo orgán sa mám obrátiť, ak chcem podať žiadosť o

priznanie rodičovských práv a povinností? Aké postupy musím dodržať a aké dokumenty je potrebné k žiadosti pripojiť?

V manželskom konaní o rozluke alebo rozvode dohodou je príslušný súd prvého stupňa v mieste poslednej spoločnej domácnosti manželov alebo domácnosti ktoréhokoľvek z navrhovateľov.

V sporových manželských konaniach je príslušným súdom súd prvého stupňa v mieste domácnosti manželov, pričom ak majú manželia pobyt v rôznych súdnych obvodoch, navrhovateľ si môže vybrať medzi súdom v mieste poslednej domácnosti manželov a súdom v mieste pobytu odporcu.

Tí, ktorí nemajú trvalú adresu alebo bydlisko, môžu byť žalovaní v mieste svojho bydliska alebo v mieste svojho posledného pobytu podľa výberu navrhovateľa; ak príslušný súd stále nemožno určiť, vec pripadne súdu v mieste bydliska navrhovateľa.

V konaniach, ktoré sa týkajú výlučne zverenia do starostlivosti o maloleté deti, výchovy a výživného na ne a v ktorých rodičia nie sú manželmi, je príslušným súdom prvého stupňa v mieste posledného spoločného bydliska rodičov. Ak žijú v odlišných súdnych obvodoch, navrhovateľ si môže vybrať medzi súdom v mieste pobytu odporcu alebo súdom v mieste pobytu maloletého dieťaťa.

K návrhu sa priloží osvedčenie o registrácii manželstva na matričnom úrade a podľa potreby aj rodné listy všetkých potomkov spolu s dokumentom alebo dokumentmi, na ktorých môže každý z manželov založiť svoje práva. V prípade žiadosti o opatrenia týkajúce sa rozdelenia majetku musí navrhovateľ poskytnúť všetky dokumenty, ktorými disponuje a ktoré umožnia posúdiť majetkové pomery manželov a, prípadne, detí, ako sú daňové priznania, výplatné pásky, bankové výpisy, majetkové listiny alebo osvedčenia o evidencii.

11 Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch? Je k dispozícii mimoriadne konanie v nalievavých prípadoch?

V týchto prípadoch sa uplatňujú tieto postupy:

Ak sa účastníci konania dohodnú, uplatňuje sa postup vzájomnej dohody stanovený v článku 777 Občianskeho súdneho poriadku (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) pre rozluke, rozvod manželstva a prijatie konečných opatrení týkajúcich sa starostlivosti a výchovy maloletých detí, ako aj výživného na nich, ak nebolo uzavreté manželstvo.

Keď neexistuje dohoda medzi účastníkmi, uplatňuje sa sporové konanie upravené článkami 770 a 774 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré sa vzťahujú aj na konania v rodinných veciach a konania týkajúce sa maloletých detí, keď rodičia nie sú manželia.

V nalievavých prípadoch možno požiadať o prijatie opatrení v rámci týchto postupov:

Predbežné opatrenia pred podaním návrhu na neplatnosť, rozluke alebo rozvod manželstva alebo v konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloleté dieťa, výchovy a výživného naň. Tento postup sa upravuje článkami 771 a 772 Občianskeho súdneho poriadku.

Výslovne sa stanovuje, že ak existujú dôvody na nalievavé konanie, opatrenia sa môžu prijať okamžite v ten istý deň a na účely uvedené v článku 102 Občianskeho zákonníka (*Código Civil*).

Predbežné opatrenia vyplývajúce z prijatia návrhu v manželskom konaní alebo v konaní týkajúcom sa maloletých detí, tak ako v predchádzajúcich prípadoch. Tento postup sa upravuje článkom 773 Občianskeho súdneho poriadku.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie trov konania?

Je možné získať úplnú alebo čiastočnú právnu pomoc za predpokladu, že sa predloží dôkaz o splnení požiadaviek na vznik nároku na právnu pomoc vychádzajúcich zo zákona o právnej pomoci (*Ley de Asistencia Jurídica Gratuita*). (Pozri „Právna pomoc – Španielsko“).

13 Je možné odvolať sa proti rozhodnutiu o rodičovských právach a povinnostiach?

Na to, aby bolo možné určiť, voči ktorým rozhodnutiam možno podať opravný prostriedok, je nutné rozlišovať jednotlivé rozhodnutia týkajúce sa otázok rodičovských práv a povinností, konkrétne:

- Voči všetkým rozhodnutiam v sporových konaniach sa možno odvolať na provinčnom súde.
- Voči rozhodnutiam v konaniach o dohode sa možno odvolať na provinčnom súde len vtedy, keď sa dohodlo opatrenie, ktoré nie je v súlade s podmienkami dohody o úprave.

Právne predpisy neobsahujú možnosť podania opravného prostriedku voči rozhodnutiam o dočasných predbežných opatreniach, dočasných opatreniach, ani voči rozhodnutiam o výkone rodičovskej authority.

14 Niekedy môže byť nevyhnutné obrátiť sa kvôli výkonu rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach na súd alebo iný orgán. Aké postupy sa v takýchto prípadoch uplatňujú?

Ak sa súdne rozhodnutie o rodičovských právach a povinnostiach neplní dobrovoľne, možno podať na súd prvého stupňa, ktorý ho vydal, návrh na výkon opatrenia alebo opatrení, ktoré neboli splnené.

Pritom je nutné identifikovať výrok alebo rozhodnutie, ktorých výkon sa žiada, a osobu, proti ktorej sa má výkon uskutočniť.

15 Čo musím urobiť, aby bolo rozhodnutie o rodičovských právach a povinnostiach vydané súdom v inom členskom štáte uznané a vykonané v tomto členskom štáte?

Rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností vydané v konaniach o manželských veciach týkajúcich sa dieťaťa z daného vzťahu v určitom členskom štáte, ktoré boli vykonateľné v tomto členskom štáte a boli oznámené, sa uznávajú v Španielsku na žiadosť ktorejkoľvek zo zainteresovaných strán bez nutnosti konania, a to v súlade s ustanoveniami nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností. Toto nariadenie sa vzťahuje na rozhodnutia vydané v konaniach začatých pred 1. augustom 2022, na verejné listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované a na dohody, ktoré sa stali vykonateľnými v členskom štáte, v ktorom boli uzavreté pred týmto dňom. Po tomto dátume sa uplatní nariadenie (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019.

O výkon sa musí požiadať prostredníctvom podania návrhu na výkon na súde v mieste, kde sa nachádza maloleté dieťa a kde sa žiada o výkon. K žiadosti musí byť priložená kópia rozhodnutia, o ktorého výkon sa žiada, pričom táto kópia musí spĺňať všetky požiadavky na pravosť v súlade so štandardizovaným tlačivom stanoveným v prílohe V. Vyžaduje sa prítomnosť právnik a zákonného zástupcu.

16 Na ktorý súd v tomto členskom štáte sa mám obrátiť, ak chcem namietiť proti uznaniu a výkonu rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach, ktoré vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Ak chce nejaká osoba v Španielsku namietiť proti uznaniu rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach prijatému iným členským štátom, dotknutá osoba musí podať návrh na súd prvého stupňa, ktorému bol podaný návrh na uznanie, a musí preukázať existenciu niektorého z dôvodov na neuznanie stanovených v nariadení č. 2201/2003 a v čase na to určenom stanovených v nariadení 2019/1111.

V súčasnosti sú prípustné tieto dôvody:

- a) ak by uznanie bolo s prihliadnutím na najlepší záujem dieťaťa v zjavnom rozpore s verejným poriadkom

členského štátu, v ktorom sa dovoľáva uznania;

b) v prípade, že bolo vydané v neprítomnosti, ak sa príslušnej osobe nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom časovom predstihu a takým spôsobom, aby si mohla zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že sa zistí, že táto osoba prijala rozhodnutie bez výhrad;

c) na návrh osoby, ktorá tvrdí, že rozhodnutím sa porušujú jej rodičovské práva a povinnosti, ak bolo takéto rozhodnutie vydané bez toho, aby táto osoba mala možnosť vyjadriť sa;

d) ak a v takom rozsahu, v akom je nezlučiteľné s neskorším rozhodnutím týkajúcim sa rodičovských práv a povinností vydaným v členskom štáte, v ktorom sa dovoľáva uznania;

e) ak a v takom rozsahu, v akom je nezlučiteľné s neskorším rozhodnutím týkajúcim sa rodičovských práv a povinností a vydaným v inom členskom štáte alebo v nečlenskom štáte obvyklého pobytu dieťaťa za predpokladu, že neskoršie rozhodnutie je možné uznať v členskom štáte, v ktorom sa dovoľáva uznania, alebo

f) ak sa nedodržel postup ustanovený v článku 82.

17 Ktorý právny poriadok uplatňuje súd v konaní o rodičovských právach a povinnostiach, ak dieťa alebo účastníci konania nežijú v tomto členskom štáte alebo majú odlišnú štátnu príslušnosť?

Rozhodným právom je právo obvyklého bydliska maloletého dieťaťa v súlade s Haagskym dohovorom o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z roku 1996.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

■ Posledná aktualizácia: 13/03/2026

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.